

Împărtășim și noi întregul desgust pentru frazele stereotipe, clișee uzate, decolorate. Și totuși, acum când îl amintim pe Nicolae Titulescu, dela moartea căruia s-au împlinit patru ani, trebuie să recurgem la una din aceste fraze. Căci este profund adevărat că lipsa lui Nicolae Titulescu o simțim astăzi mai mult decât oricând și golul nu-l putem umplea.

Nicolae Titulescu a făcut școală în diplomația românească și elevii lui, colaboratorii lui de odinioară, în frunte cu actualul ministru de externe, d. C. Vișoianu, se numără printre cele mai distinse figuri ale corpului nostru diplomatic, dar în vremurile de acum ar fi avut de lucru din belșug și maestrul și ucenicii săi. Istoria i-a dat dreptate, cum face cu toți cari au idealuri drepte răsărite din realitățile psihologice și sociale ale colectivității etnice, dar această dreptate este pentru Nicolae Titulescu, din nefericire, postumă, iar pentru națiunea sa ea vine în urma unor încercări grele, cari sunt departe de a se fi terminat.

Să ne consolăm totuși că măcar acum ne-am încadrat în politica constructivă preconizată de el alături de marii noștri aliați Uniunea Sovietică, Marea Britanie, Statele Unite ale Americii și Franța, și să sperăm că alinarea suferințelor noastre va veni cu un ceas mai de vreme, odată cu izbânda idealului de dreptate internațională pentru care luptă Națiunile Unite, și țara noastră împreună cu ele. Memoria lui Nicolae Titulescu o venerează întreg poporul român, dar noi Ardelenii îi datorăm o recunoștință îndoită. Cele mai înverșunate lupte diplomatice duse de el au fost pentru cauza Ardealului.

O generozitate rău înțeleasă și poate nu destul de desinteresată, a determinat într-o vreme înaltul areopag al Ligii Națiunilor să acorde credit și considerație faimoșilor "optanți" maghiari, cari vâneau un succes politic, prin subminarea temeliiilor statului român, rezultat din unirea dela Alba-Iulia, și un al doilea succes, da natură socială, împotriva reformei agrare săvârșite de Consiliul Dirigent. Prin luptă grea și îndelungată, în cele din urmă Nicolae Titulescu a câștigat partida. s-ar putea spune că triumful a fost al cauzei drepte, fiindcă punctul de vedere românesc era cel just și întemeiat.

Așa este, dar nu întotdeauna a ieșit biruitoare cauza dreaptă din primul moment. La Geneva, triumful a fost deopotrivă al talentului lui Nicolae Titulescu și al enormului său prestigiu. A fost o vreme, când Titulescu era ironizat pentru legăturile sale politice în străinătate și pentru grija ce o avea de a cultiva aceste legături. Era vremea, când toți neisprăviții se pronunțai despre marile probleme politice. Dar cu aceste legături și-a apărat Titulescu patria și prin prestigiul său personal a ridicat prestigiul țării. Ardealul se închină astăzi cu recunoștință memoriei sale și este hotărât să-i apere moștenirea politică înfruntând noile vicisitudini ale istoriei.

Olimpiu Boitoș